Vrijdag 19 Juli 1946 — DAGBLAD — 63ste Jaargang No. 4864

AMIGOE DI CURAÇAO

mentsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden, Suriname 2,50 gld.; en het buitenland 3 gld.

Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog ... Willemstad. ... Conscientiesteeg 27

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I.
Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad: tel. 38.

Jonckheer, Eman, Gerharts spreken voor de PJC:

„Wij keren over enkele dagen terug"

Britse bakkers revolteren tegen broodrantsoenering.

COMMISSIELEDEN SPREKEN TOT DE WEST.

Keren over enkele dagen terug.

Donderdagavond spraken voor de P.C.J. zender drie leden van de Curaçaose Staten Commissie. In deze, voor de West bestemde uitzending, sprak eerst de heer E. Jonckheer, voorzitter van de Democratische Partij. Hij zeide, o.m.:

„Het werk van de Curaçaose delegatie is gedaan en het zal ons een aangename plicht zijn in Curaçao de biezonderheden over de werkzaamheden te vertellen." Hij verklaarde gedacht te hebben in Nederland een moeizame strijd te moeten leveren, maar overal ontmoette de commissie een goed begrijpen van de toestand en eerlijke samenwerking. De Commissie keert naar Curaçao weer met groot vertrouwen in de regering en in het Nederlandse parlement. De volksvertegenwoordigers begrijpen het streven van Curaçao en de heer Jonckheer zeide ervan overtuigd te zijn, dat zij Curaçao in de gelegenheid zullen stellen zelfstandig mede te werken aan de opbouw van Nederland. Hij was overtuigd, dat men de eerste resultaten spoedig tegemoet kan zien.

De heer C. A. Eman, die aangekondigd werd als leider van de Arubaanse volkspartij, verklaarde op zijn beurt dat men in Nederland een open oog heeft voor de Arubaanse vraagstukken. Hij zeide in een hoofdartikel in een Nederlands blad uiteen te hebben gezet hoe het streven naar autonomie op Aruba was ontstaan.

Dit artikel, zo zeide hij, heeft veel belangstelling gewekt. Hij besloot zijn verklaring met te onderlijnen, dat men grote steun had ondervonden bij de hoofdambtenaren van het Ministerie van Overzeese Gebiedsdelen. Zowel deze als de vorige spreker hielden ook in de landstaal een uiteenzetting.

Tenslotte nam de heer L. D. Gerharts het woord om namens den voorzitter Dr. da Costa Gomez, die verhinderd was wegens een bespreking met enkele Indische deskundigen, een verklaring af te leggen. Hij deelde mede, dat men heden Vrijdag, nog ontvangen zou worden door Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Juliana. Onze opdracht is volbracht en wij keren deze week tevreden weer naar Curaçao. Wij weten, dat een wetsontwerp niet in een vloek en een zucht tot stand komt en wij beseffen dat een wijziging van de staatsregeling niet ineens voltrokken kan worden. Wij weten echter, dat de regering onze wensen in vervulling zal brengen.

Aldus de door den heer Gerharts namens Dr. Gomez afgelegde verklaring.

Uit zijn eigen naam voegde de heer Gerharts hier nog aan toe, dat ontvangst en medewerking een diepe indruk hadden gemaakt. Mijzelf, zo zeide hij, waren eerlijkheid en openhartigheid, die wij overal ontmoetten niet vreemd. Den anderen waren zij een openbaring.

Vervolgens sprak de heer Gerharts over de ontvangst bij Hare Majesteit de Koningin en vertelde hoe na de ontvangst van de petitie en nadat de toespraken gehouden waren door de voorzitters der beide delegaties, Zij zich met de commissieleden afzonderlijk had onderhouden. De Koningin bleek zeer goed op de hoogte te zijn van de Curaçaose aangelegenheden. Het onderhoud duurde meer dan een uur. Hij verzekerde, dat de commissieleden deze ontvangst nimmer zullen vergeten. Later hadden dan besprekingen met den Minister plaats.

Binnen enkele dagen, zo verklaarde de heer Gerharts, keren wij naar Curaçao terug. Hij drukte de hoop uit dat de band tussen de eilanden en Nederland beter en sterker zal worden. Deze betere band is nodig en ook mogelijk.

RUSSISCHE HALSSTARIGHEID.

Van bevoegde zijde wordt vernomen dat Rusland de Noordamerikaanse en Britse aanmerkingen op de inbeslagneming van Oostenrijks bezit als schadeloosstelling van de hand gewezen heeft en op zijn standpunt blijft staan.

In een uitvoerige nota welke aan de Oostenrijkse regering werd overhandigd maakten de Russische bezettingsautoriteiten duidelijk, dat er geen wijziging is in hun onlangs ingenomen standpunt met betrekking tot de inbeslagneming van Oostenrijkse fabrieken en andere bezittingen welke door de Duitsers werden geconfisqueerd na de „Anschluss" (Londen, (AP) 18.7).

GROOT BRITANNIË PROTESTEERT.

Het Britse Departement van Buitenlandse Zaken zeide, dat Groot Britannië een protestnota naar Moskou gezonden heeft om te klagen tegen de ongerechtvaardigde inmenging in de binnenlandse aangelegenheden van Hongarije. Hieraan werd toegevoegd, dat het protest volgde op de Russische eisen voor het ontslag van den Vice-Minister van Justitie en voor de intrekking van de immuniteit van drie Afgevaardigden der Partij van Kleinbezitters die door de Sovjets beschuldigd worden van anti-Russische verklaringen (Londen, (AP) 18.7).

TRUMAN BEKRACHTIGT BYRNES' RAPPORT.

Truman heeft Byrnes' rapport van Maandag over de conferentie der vier Ministers van Buitenlandse Zaken te Parijs bekrachtigd en vestigde ook de aandacht op de toespraak van Vandenberg, een Republikein van Michigan, in de Senaat op Dinsdag. Truman maakte verder bekend, dat Senator Warren Austin, een Republikein van Vermont zal worden aangewezen als leider van de Noordamerikaanse afvaardiging op de Algemene Vergadering der Verenigde Naties welke op 23 September te New oYrk bijeenkomt. Tot leden van deze afvaardiging zullen worden benoemd Voorzitter Tom Connally van het Senaatscomité voor Buitenlandse Betrekkingen, Mevrouw Eleanor Roosevelt, weduwe van den overleden President en Sol Bloom, Democraat van New York en Voorzitter van het Comité voor Buitenlandse Betrekkingen van het Huis van Afgevaardigden (Washington, (AP) 18.7).

DE BROODRANTSOENERING IN ENGELAND

Bijna de helft der bakkers van Engeland en Wales hebben geweigerd de broodrantsoenering, welke de regering wenst in te voeren, te aanvaarden.

De Minister van Voedselvoorziening John Strachey heeft niettemin de eisen om de rantsoenering uit te stellen verworpen en gewaarschuwd, dat sancties — boeten of gevangenisstraffen — opgelegd zullen worden aan de bakkers die er niet aan mede wensen te werken.

In het Lagerhuis heeft intussen een uitbarsting plaats gevonden als gevolg van aanpakbiljetten die tijdens de nacht op de Londense straten verschenen en waarin verklaard wordt, dat de leden van het Lagerhuis die voor de broodrantsoenering zijn „publieke vijanden en dictators" zijn.

De Communist Willie Gallacher beweerde namelijk, dat de Conservatieven voor deze aanplakbiljetten aansprakelijk zijn en Churchill schreeuwde woedend terug, dat het een „absoluut valse en leugenachtige bewering" is.

Churchill leverde felle critiek op de regering en zeide: „Ik weet dat gij geen vrije meningsuiting wenst. Gij gaat steeds verder en verder op de weg om deze te vernietigen. Wij zijn nog niet in Rusland" (Londen, (AP) 18.7).

Deze helicopter gebruikt niet de gewone schroeven aan de staart om zich vooruit te bewegen, doch een stuw-apparaat.

WEIZMANN IN LONDEN.

Een woordvoerder van het Joodse Agentschap verklaarde, dat Chaim Weizmann, Voorzitter van de Wereldfederatie van Zionisten, geen interview zal aanvragen met Attlee of den Secretaris van Koloniën George Hall, zolang de Joodse leiders in Palestina worden vastgehouden. Weizmann, die per vliegtuig uit Buenos Aires te Londen arriveerde, zou zich in afzondering houden en hebben gezegd, dat hij geen persconferentie wilde geven.

De woordvoerder van het Joodse Agentschap zeide, dat het initiatief voor een onderhoud zou moeten komen van Attlee of Hall, dus van Downingstreet of Whitehall.

Sir Alan Cunningham, de Hoge Commissaris voor Palestina, wordt heden laat op de dag verwacht in Londen voor een kort bezoek waarbij hij persoonlijk rapport zal uitbrengen aan het Britse cabinet over de publieke orde in Palestina. Bevoegde kringen verwachten dat hij met Attlee en Hall zal spreken over de bewijzen die zekere Joodse leiders in Palestina betrekken in — wat Attlee officieel beschreef als — de terreurdaden. Men vraagt zich af of Cunningham misschien ook geen commentaar van Weizmann zal uitlokken. (Londen, (AP) 19.7).

GEVANGENEN TERUG.

De Sovjet-autoriteiten in Berlijn maakten bekend, dat 120.000 Duitse krijgsgevangenen binnen de volgende drie maanden uit Rusland zullen worden teruggezonden. De eerste 50.000 zullen tegen 15 Augustus te Frankfurt aan de Oder aankomen. (Berlijn, (AP) 19.7).

WIE KENT DEN DADER?

Premier Ismal Sidkey Pasja van Egypte heeft een beloning van 20.000 dollar uitgeloofd voor de arrestatie van den persoon die granaten wierp in een Britse club als gevolg waarvan twintig personen gewond werden (Alexandrië, (AP) 18.7).

PERON MET AMERIKA.

„La Prensa' meldde, dat Perón in een redevoering voor zijn volgelingen in het Congres heeft verklaard, dat bij een volgende wereldoorlog Argentinië niet moet aarzelen om eraan deel te nemen en dat in zulk een geval de belangen van het land liggen aan de zijde der Amerikaanse republieken (Buenos Aires, (AP) 18.7).

NOG GEEN NIEUWE GOUVERNEUR.

President Truman verklaarde, dat hij nog niet gereed is om een opvolger van Rexford Tugwell als Gouverneur van Puerto Rico te benoemen. Hij hoopt het echter spoedig te doen (Washington, (AP) 18.7).

GEEN KRANTEN IN ITALIË.

Italië zit zonder nieuwsbladen als gevolg van een staking van 100.000 drukkers enz., zodat bijna alle uitgeverijen gesloten zijn. (Rome, (AP) 19.7).

URUGUAY ZAL SURPLUS-MATERIAAL KOPEN.

In Washington werd bekendgemaakt, dat Uruguay een overeenkomst getekend heeft met de Verenigde Staten voor de aankoop van een millioen dollar aan surplus oorlogsvoorraden die zich bevinden in het gebied van de Stille Oceaan. Een-derde van de prijs zal contant betaald worden en de rest zal in twee gelijke bedragen voldaan worden te beginnen op 1 Juli van het volgend jaar. (Washington, (AP) 19.7).

PROTEST.

Van Republikeinse zijde heeft men geprotesteerd tegen het overdragen van het gezag van de Grote Oost aan Nederland. Drie bezwaren worden naar voren gebracht. In de eerste plaats beweert men dat dit een verkrachting is van het recht op zelfbeschikking; in de tweede plaats verwijt men den Nederlanders dat zij Japanse troepen te Bandoeng hebben gebruikt tegen Indonesiërs en ten derde tekent men protest aan tegen de landing van Nederlandse troepen op Madoera.

NAAR NEDERLAND.

Luitenant Generaal Spoor zal binnenkort naar Nederland vertrekken.

100 Indonesische studenten vertrekken weldra naar Nederland. Studie- en reiskosten worden door de Nederlandse regering vergoed. Dit is voor het eerst sedert de bevrijding dat weer Indonesische studenten naar Nederland vertrekken.

GEVECHTEN BIJ SEMARANG.

Artillerie-gevechten hebben plaats gehad in de omgeving van Semarang. Hierbij is een Nederlands soldaat gedood.

het nieuws van vandaag

Over enkele dagen zullen de leden van de autonomie-commissie uit Nederland terugkeren naar Curaçao. Dat hebben Jonckheer, Eman en Gerharts, die gisteravond voor de PCJ-zender spraken, te kennen gegeven. Men komt nog met niets concreets terug — alleen maar de belofte dat voorlopige herzieningen zullen plaats vinden binnen het kader van de huidige grondwet. Doch de leden zeggen dat zij tevreden zijn. Jonckheer heeft geen strijd moeten leveren, naar hij zegt te hebben verwacht. Alles ging erg gemakkelijk. Die „conservatieve heren" waren ondanks alles niet zo kwaad.

Gerharts las een verklaring van Gomez voor, omdat deze in conferentie was met „Indische deskundigen". Vandaag zal Prinses Juliana de commissie ontvangen en men zal herinneringen ophalen aan Haar bezoek aan deze eilanden.

Wij lezen in de Surinaamse bladen, dat er plannen worden gemaakt om de Surinaamse commissieleden een grootse ontvangst te bereiden bij hun terugkeer. Dat is wel een beetje voorbarig. Men kan liever wachten tot de autonomie eenmaal een feit is. Wij geloven dat op Curaçao dan zeker gefeest zal worden, al wordt die dag dan ook geen Nationale Feestdag.

De periode van conferenties schijnt thans overal achter de rug te zijn. Pas aan het einde van deze maand begint een nieuwe periode wanneer de vertegenwoordigers van de landen, die tegen Duitsland hebben gestreden in de oorlog, te Parijs zullen samentreden.

Het ziet er naar uit, dat men een nieuw plan voor Triëst zal moeten ontwerpen, omdat zowel Italië als Joegoslavië hogelijk ontevreden zijn en geen internationalisatie van de havenstad wensen.

In September volgt dan de Algemene Vergadering der Verenigde Naties. President Truman heeft al de leden van de Noordamerikaanse afvaardiging benoemd. Senator Warren Austin, die ook al Noordamerikaans vertegenwoordiger in de Veiligheidsraad werd, zal er de leiding over hebben. De benoeming van een nieuwen Gouverneur voor Puerto Rico laat evenwel op zich wachten.

In Engeland maakt men zich op het ogenblik druk om de aanstaande broodrantsoenering. Vele bakkers revolteren gewoon tegen de beslissing van de regering en weigeren om aan de rantsoenering mee te doen.

Nationaal Welvaartsplan 1946.

Naar aanleiding van wat Minister Beel over het Centraal Planbureou zeide in zijn Woensdag door ons gepubliceerde Regeringsverklaring, nemen wij over Planbureau nog het volgende over uit „Commentaar":

Reeds in alle toonaarden en door vele vooraanstaande Nederlanders is het sinds de bevrijding gezegd: wil ons land zijn vroegere welvaart herwinnen, wil het weer meetellen in de rij der volken dan zullen daarvoor inspanning van alle krachten, zuinigheid bij het verbruik van goederen, sparen door het gehele volk en rationalisatie van alle productiemethoden voor een reeks van jaren noodzakelijk zijn. Alleen op deze wijze zal ons land zo veel mogelijk kunnen exporteren, zullen onze exportprijzen in overeenstemming kunnen worden gebracht met de wereldmarktprijs en zal het dus mogelijk worden, uit de impasse te komen waarin oorlog en bezetting ons hebben gebracht.

Schattingen en richtlijnen.

Doordrongen van deze waarheid heeft de Regering een Nationaal Welvaartsplan doen opstellen voor 1946 (en zij zal dit laten doen voor de volgende jaren) ten behoeve van de coördinatie van het Regeringsbeleid op economisch, sociaal en financieel gebied.

Dit Nationaal Welvaartsplan moet bijkens het hierover bij de Staten-Generaal ingediende wetsontwerp, schema's van cijfers bevatten die betrekking hebben op de na te streven grootte van productie in de ruimste zin, op de te verwachten hoogte en de ontwikkeling van het prijsniveau, van het nationale inkomen en zijn componenten, op de besteding van dat inkomen en op alle verdere grootheden, die voor de hoofdlijnen van het economisch, sociaal en financieel beleid van belang zijn. Het Nationaal Welvaartsplan moet dus bestaan uit een harmonisch complex van schattingen en richtlijnen.

Het ontwerpen van zulk een plan is opgedragen aan het Centraal Planbureau, dat in September 1945 reeds voorlopig georganiseerd werd, maar dat nog „in oprichting" is, nog geen officiële status heeft omdat het betreffende wetsontwerp nog niet door de Staten-Generaal behandeld is. Langer wachten achtte de Regering echter, gezien de door haar gevoelde behoefte aan een helder inzicht in de na de bevrijding zo verwarde economische situatie en een duidelijk overzicht daarvan, niet gewenst en zo heeft het Centraal Planbureau i.o., dat onder leiding staat van Prof. Dr. J. Tinbergen, reeds een Nationaal Welvaartsplan voor 1946 ontworpen.

Voor het eerst heeft men daarvan iets kunnen bemerken bij het indienen van de begroting. De samenstelling van de Millioenennota was nl. o.a. geschied aan de hand van de ramingen van de belastingopbrengst door het Centraal Planbureau. Dit bureau, een advieslichaam voor de Regering, werkt uiteraard nauw samen met het Centraal Bureau voor de Statistiek, waar zovele gegevens vandaan moeten komen.

Het spreekt vanzelf, dat bij het opstellen van het Nationaal Welvaartsplan 1946 vele moeilijkheden overwonnen moesten worden en een aantal zelfs niet te overwinnen was, gezien bijv. de achterstand in het verzamelen van statistische gegevens, het feit dat de plannen der afzonderlijke ministeries nog niet alle vaste vormen hadden aangenomen en dat de toestand van de Nederlandse volkshuishouding nog volkomen abnormaal was.

Men komt ook, met dit plan 1946, na de begroting, want de eerste nota erover is eerst einde Mei verschenen en thans voor publicatie vrij gegeven.

Voortaan: plan bij begroting.

Het ligt in de bedoeling, in de toekomst, te beginnen in 1947, bij het indienen van de begroting reeds klaar te zijn met het Nationale Welvaartsplan opdat de cijfers van dit plan achtergrond van de begroting zullen kunnen vormen. Dit is een gewoonte, welke in de oorlog ontstaan is in Engeland en de Verenigde Staten en waarmede men daar de beste ervaringen heeft.

Hoe bereikt men dit nu? Tot dusverre werden de regelingen, welke de bezetting en de oorlog noodzakelijk maakten op het gebied waarover thans het Centraal Planbureau als advieslichaam zijn zorgen uit zal trekken, gemaakt door de Ministeries, door de diverse Rijksbureaux etc.

Daarbij bestond uiteraard het gevaar van tegenstrijdigheid in de genomen maatregelen en het even grote gevaar, dat er dubbel werk verricht werd. Dat zal het Planbureau moeten voorkomen. Maar, wij herhalen het, dit bureau kan niet op een of andere wijze ingrijpen, het zal moeten voorkomen door het uitbrengen van adviezen.

Het is niet doenlijk binnen het bestek van een weekbladartikel een overzicht te geven van de gehele opbouw van het Nationaal Welvaartsplan 1946, zoals dat thans door het Centraal Planbureau is opgesteld.

Wij moeten ons derhalve tot enige grepen bepalen. Dan moet ten eerste opgemerkt worden, dat de toestand voor 1946 gezien is binnen het raam van de gehele periode, waaraan ons volk na de bevrijding is begonnen, de periode van de wederopbouw. Allereerst moet een aantal urgente problemen worden opgelost. Dat zal ook nog voor 1947 gelden. Voorts: men is uitgegaan van de goederen als grondslag, weliswaar in geld uitgedrukt, maar niet van het geld. Overigens moet direct worden opgemerkt, en Prof. Tinbergen was de eerste om dit in een gesprek met een aantal vertegenwoordigers van de pers over dit plan-1946 toe te geven, dat dit plan periodiek herzien moet worden, zoals elk Nationaal Welvaartsplan van de toekomst, omdat het optreden van nieuwe cijfers in de loop van het jaar bij het opstellen van het plan niet altijd te voorzien is. Een zeer belangrijk cijfer, de opbrengst van de oogst bijv., is pas enige tijd vóór die oogst met vrij grote nauwkeurigheid vast te stellen.

Bij het opstellen van dit eerste plan waren er dan nog biezondere moeilijkheden omdat er, zoals reeds gezegd, zo betrekkelijk weinig houvast was, enerzijds door het ontbreken van zeer recente cijfers, andererzijds door de chaos waarin ons land verkeerde. Zo wordt het bijv. thans duidelijk, dat de arbeidsproductiviteit, welke in het plan geraamd is op 80% van die van 1938, wellicht niet geheel bereikt zal kunnen worden. (Arbeidsproductiviteit is de hoeveelheid product, die per tijdseenheid wordt voortgebracht door alle personen, die in het productieproces zijn ingeschakeld.)

Meer begrip gevraagd!

Dat die arbeidsproductiviteit

niet zo hoog komt als geraamd werd, kan voor ons volk hoogst ernstig zijn. Men moet het zo zien, dat het opvoeren van de arbeidsproductiviteit thans een der allergrootste problemen is, waarvoor Nederland staat. Dat die opvoering niet sneller gaat, is ten dele te wijten aan technische outillage der fabrieken, aan soms optredende stagnaties in de aanvoer van grondstoffen en kolen, maar voor een al te belangrijk gedeelte ook aan een gebrek aan begrip voor de toestand van onze Nederlandse gemeenschap bij een zeer groot deel van de bevolking.

Er is een algemene psychische moeheid, die niet alleen in Nederland, maar in alle voormalige bezette gebieden optreedt, er is echter ook een ongerechtvaardigd ressentiment tegen de toestand, die ons, zo men niet algemeen een klaar inzicht in die toestand krijgt, in een vicieuze cirkel drijft. Een eenvoudig voorbeeld noemde Prof. Tinbergen ons. Het is moeilijk, buitengewoon moeilijk, thans voldoende vrouwelijk personeel voor de textielbedrijven te krijgen. De meisjes zeggen nl.: „Wat heb ik aan een salaris, ik kan er niets voor kopen." Maar waarom kunnen zij er niets, in casu geen kleren, voor kopen? Omdat zij niet werken, want indien zij werkten kwam er meer textiel beschikbaar, ook voor hen. En dit probleem kent onze gehele gemeenschap thans.

Overigens is van groot belang de mededeling van Prof. Tinbergen, dat de arbeidsproductiviteit relatief het beste is in de bedrijven waar de gunstigste arbeidsverhoudingen heersen.

Hard werken, veel produceren en niet al te veel consumeren, dat is de enige remedie. Maar die kan alleen succes hebben als iedereen haar in eigen kring toepast.

Precies eender is het met het sparen. Dat is hoogst noodzakelijk om later, indien zij weer in voldoende mate verkrijgbaar zijn, goederen te kopen als textiel, meubelen. Er wordt echter te weinig gespaard, een te groot deel van het inkomen gaat weg aan thans hoog geprijsde maar niet onmisbare goederen (bioscoopbezoek, kersen).

Als men dan nog denkt aan de drie grote moeilijkheden waarvoor ons gehele volk staat, nl. ten eerste het wegvallen van Duitsland als afnemer, ten tweede het wegvallen van althans een groot deel van de hoge inkomsten, welke wij uit het Rijk overzee betrokken, ten derde de verplichting, dat wij in de toekomst de zeer hoge credieten, welke in het buitenland werden opgenomen, met rente moeten aflossen; dan begrijpt men, dat werkelijk de enige oplossing is: export en nogmaals export. Dus een laag kosten- en loonniveau voor de internationale markt te bereiken.

Wat het prijsniveau betreft, liggen wij thans lager dan België en Frankrijk en op gelijke hoogte met Engeland, maar het quantum goederen dat wij produceren voor de export is, vergeleken bij dat van Engeland, veel en veel te gering.

De conclusies 1946.

Dit zijn ongeveer de opmerkingen welke Prof. Tinbergen maakten naar aanleiding van en om het Nationaal Welvaartsplan 1946. Wij achten het nuttig, tenslotte hieronder te laten volgen de conclusies van het Centraal Planbureau, zoals die zijn opgenomen in de eerste nota over plan 1946.

A. Productie, handel enz.

1. De nationale productiviteit moet tot een maximum worden opgevoerd. Enerzijds moeten dus alle wrijvingen van organisatorische, sociaal-psychlogische en technische aard, die thans remmend werken, zo mogelijk worden weggenomen. Andererzijds moet naar positieve middelen worden gezocht om de productiviteit binnen de ondernemingen en binnen het economisch leven als geheel te verhogen.

2. Het gehele plan berust op een kolenproductie, die moet worden opgevoerd tot een jaargemiddelde van 28.500 ton per dag (totaal in 1946 8,5 millioen ton).

3. De invoer worde gesteld op ƒ 2,8 milliard (incl. ƒ 0,5 milliard voor militaire doeleinden). De uitvoer dient met inbegrip van het saldo der diensten ƒ 1,0 milliard te bedragen en moet zoveel mogelijk worden samengesteld in overeenstemming met de deviezenintensiteit der exportartikelen. Het verschil tussen in- en uitvoer moet worden overbrugd door buitenlandse credieten en liquidatie van bezit in het buitenland onder handhaving van de huidige koers van de gulden.

4. Het verkeersapparaat worde in 1946 hersteld tot 80% van de capaciteit van 1938.

5. De outillage der metaalindustrie zal in 1946 moeten worden hersteld tot 100% van 1938.

6. De overige industrie dient in drie jaar op gemiddeld 100% van 1938 te worden gebracht.

7. De voorraden voor handel en industrie kunnen slechts in zeer bescheiden mate worden aangevuld.

8. Het Bouwplan 1946 worde uitgevoerd.

9. De productie dient te worden vergroot door:

a) propaganda voor intensiever arbeid;

b) scholing, om- en herscholen;

c) het aantrekken van meer arbeidskrachten (speciaal in het mijnbedrijf);

d) de eventuele invoering van het meer-ploegen-stelsel in de bedrijven;

e) bodemverbetering en herverkaveling;

f) rationalisatie en standaardisatie;

g) research;

h) opheffing, voorzover mogelijk, van organisatorische belemmeringen;

i) overschakeling van een deel der ambtenaren naar de particuliere bedrijven.

B. Consumptie.

10 Het reële loonniveau dient (met garantie van het minimumbudget) in overeenstemming te zijn met de arbeidsproductiviteit.

11. Eventuele verdere verhoging van de kosten van levensonderhoud blijve beperkt tot 85% boven 1938.

12. Op de overheidsuitgaven moet zoveel mogelijk worden bezuinigd.

13. In een soberheidscampagne, gesteund door publicatie van economische gegevens, worde aan de bevolking uiteengezet, hoezeer nog de uiterste zuinigheid met alle goederen geboden is. Ook sparen dient bevorderd te worden, eventueel door middel van een gedwongen lening.

14. De voedselrantsoenen dienen ongeveer op het tegenwoordige peil te worden gehandhaafd.

15. De brandstoffenrantsoenen voor huisbrand kunnen in 1946/1947 ten hoogste 12 eenheden bedragen.

16. De consumptie der overige niet-duurzame verbruiksgoederen kan niet verhoogd worden.

17. Aanvulling van de inventarissen aan duurzame consumptiegoederen met 25% van de ten opzichte van 1938 bestaande achterstand, waarbij getroffen gezinnen het eerst moeten worden geholpen.

18. Bij een voorschotregeling voor minder draagkrachtige gezinnen tot het aanschaffen van textiel, schoeisel, huisraad enz., worde een maximum aangenomen van circa ƒ 350 per gezin in 1946.

Ziedaar het Nationaal Welvaartsplan-1946 „in a nutshell".

CURAÇAO

HENK DE WIT NEEMT AFSCHEID.

Henk de Wit, redacteur van De Stoep en oud-redacteur van de Beurs- en Nieuwsberichten, die volgende week met de Boissevain naar Europees Nederland zal vertrekken, heeft gisteren afscheid genomen van zijn collega's in de Curaçaose Pers-Vereniging.

Bij een gezellige bijeenkomst werd de vertrekkende journalist toegesproken door den Voorzitter der vereniging, die opmerkte hoe de heer de Wit er in geslaagd was zijn eigen stempel op het onder zijn leiding staande blad te drukken, een stempel waarmede men het eens kon zijn of niet, maar dat in elk geval bezield was van een ideaal. De heer de Wit is een prettig collega geweest en wij hopen, aldus de voorzitter, dat de kennis van en de ervaring omtrent de West welke hij gedurende drie jaren journalistieke arbeid heeft verricht, hem te stade mogen komen en de West zelf weer ten voordeel strekken.

De heer de Wit beantwoordde dit korte woordje met een uitvoerige rede, die wel gesteld en gedocumenteerd, een blik vooruit en een blik terug wierp in het journalistieke leven van Curaçao. De heer de Wit schetste het voortleven van decenniën-oude, ja bijna euwenoude traditie van de Nederlandse dagbladpers in het kleine verband van Curaçao, roemde Mr. Elias, schetste hoe bepaalde hoge personen de pers maar al te gaarne tot een orgaan van hun mening instede van de publieke mening wilden maken en hoe juist tijdens de oorlog een eenheid groeide binnen het kader der Curaçaose pers, welke verschillende vruchten heeft afgeworpen. Met een brede uiteenzetting over de mogelijkheid van een persvereniging een beroepsvereniging te maken, welke eventueel de bestaanszekerheid van den Curaçaosen journalist thans tien maal geringer dan die van den minsten ambtenaar en tienmaal meer overgeleverd aan de willekeur van zijn werkgever, zou kunnen verbeteren besloot de spreker zijn rede.

Namens de Vereniging werd den heer de Wit een exemplaar van Dr. German Ariciegas „The Carribbean" als herinnering aangeboden. Alle aanwezige leden zetten hun naam in het boek.

LOU LICHTVELD SPREEKT VANAVOND.

Lou Lichtveld zal vanavond in het Cultuurcentrum een rede houden over Verzetspoëzie in de loop der eeuwen. Deze lezing vindt plaats onder de auspiciën van de Vereniging Oost & West en het Algemeen Nederlands Verbond. Biezonderheden vindt men in de advertentie.

MORGEN VIEREN DE COLOMBIANEN FEEST.

Morgen is het de 136e jaardag van de onafhankelijkheid van Colombia en in verband daarmede heeft de Colombiaanse kolonie op Curaçao een uitgebreid feestprogramma samengesteld.

Des morgens om 8 uur begint het met een Plechtige Heilige Mis in de Kerk van O.L. Vrouw van de Berg Carmel te Groot Kwartier.

Om 9.45 uur wordt een krans gelegd op het graf van wijlen Mevrouw Rosaura Gaviria de Posada, moeder van den Colombiaansen Consul Generaal, op het kerkhof te Pietermaai. Don Noel Rodriguez zal er het woord voeren.

Op het Bolivarplein (Scharloo) zal om 10.30 uur een bloemenhulde worden gebracht bij het monument van den Bevrijder. Don Enrique Arrieta Lara zal de plechtigheid verrichten.

Om 11 uur volgt een bloemlegging bij het standbeeld van Hare Majesteit Koningin Wilhelmina in het Wilhelmina-park. Namens de Colombianen zal het woord gevoerd worden door Don Jorge C. Leal. Tegelijkertijd zal een comité een bezoek brengen aan de gevangenen van Colombiaanse nationaliteit.

Om 11.30 uur wordt een krans gelegd bij de buste van Admiraal Pedro Luis Brion. Don Severiano de Alba zal daarbij een kort woord spreken.

Om 12.30 uur is het receptie in het Colombiaanse kamp te Suffisant. De volksliederen van Colombia en Nederland zullen gespeeld worden. Voorts zal de Colombiaanse Consul Generaal Dr. Carlos Posada Gaviria het woord voeren. Eveneens zal spreken Ir. J. Noorduyn, Directeur van de C.P.I.M. en verder Don Enrique Nieto, namens het Feestcomité.

Na dit officiële gedeelte is er gelegenheid tot dansen. Om 16 uur worden de feestelijkheden besloten.

„DWAASHEID".

In een dwaze wereld dwaas genoemd te worden, is altijd een vreugde en zo vermelden wij, dat de Heer Eugène A. Winters, hoofd van de Gouvernementspersdienst alhier, het dwaasheid noemde dat wij volharden bij de naam Gouvernementspersdienst. Zoals men weet staat deze dienst onder het Rijk en is de heer Winters in rijksdienst. Zijn voorganger Elias was dat eveneens. De naam Gouvernementspersdienst wekt dus inderdaad misverstand. Rijkspersdienst of Regeringspersdienst zou beter klinken.

Het is bekend dat de heer Winters de laatste naam voor zijn dienst gebruikt, evenals Gouverneur Kasteel die deze benaming eens in een stuk aan de Staten gebruikte en van de veronderstelling uitgaat, dat de naam veranderd is. In feite kan de Gouvernementspersdienst ons niet inlichten wanneer zijn naam veranderd is en ook weigert hij pertinent schriftelijk mededeling van die naamsverandering te doen.

Het spreekt vanzelf dat wij, die tegen onze zin voorstander zijn van een minder juiste benaming, zolang de nieuwe naam niet officieel is aangekondigd de oude, niet opgeheven naam blijven gebruiken. Dat is dwaasheid, maar dwaasheid is het ook een dienst die door dik en dun de maatregelen van een gouvernementsman hier verdedigen moet en propageren, Regeringspersdienst te noemen teneinde een schijn te wekken, als zou deze dienst niets met het plaatselijke gouvernement te maken hebben en niet zijn spreekbuis zijn.

Daarom: leve de Gouvernementspersdienst, leve de G.P.D., zo roepen de dwazen.

STATEN EN ARBEIDSVREDE.

Museum kan beginnen.

Gisteravond hebben de Staten de landsverordening houdende bepalingen ter bevordering van de Arbeidsvrede aangenomen. Deze verordening schept een bemiddelaarsrol wanneer een conflict tussen werkgevers en werknemers mocht uitbreken.

Dr. Harry Maal had als gewoonlijk een aantal ontevredenheidsbetuigingen: over het abattoir waar onhygiënische toestanden zouden heersen. Ten aanzien van een Centraal Inkoopbureau wenste deze dokter centralisatie, zodat alle departementen één soort merken van alles zouden inkopen. Het bestuur zeide toe het te zullen overwegen.

Bij de Suppletoire 1946, die hierna in behandeling kwam, waren de voornaamste punten: 25.000 gulden voor de Olympische Spelen in Barranquilla, die werden aangenomen; 75.000 gulden die werden aangenomen voor het Curaçaos Museum (Mr. Henriquez vond het wat overhaast, maar stemde toch voor; Römer en Wix verdedigden het plan zo warm, dat de bestuursgemachtigde niets meer behoefde te doen); 4000 gulden die bij nota van wijziging voor Aneta werden opgebracht en zonder meer werden aangenomen, evenals 3000 gulden voor de Gouvernementspersdienst en 500 gulden voor reis- en verblijfkosten van deszelfs bemanning.

De Rondvraag bracht als gewoonlijk Eman en Maal aan het woord. Eman over de autonomie van Aruba tegenover Curaçao en Maal met een stelletje vragen, die hij als interpellatie bedoelde: heeft de la Try Ellis opdracht van het bestuur en zo ja, welke; heeft Michiel Gorsira een opdracht van het bestuur in Nederland ontvangen en zo ja, welke; heeft Goslinga een opdracht van het bestuur in Nederland ontvangen en zo ja, welke; gaat Alfred Senior namens het bestuur?

DE LIJST VAN DE K.L.M.

Curaçao — Barranquilla.

16 Juli: Johannes W. L. Garschagen, Jesus Vazquez.

Op doorreis naar Balboa: Frank Sanchez Sanchez.

Curaçao — Bonaire.

15 Jui: Lelia Saso, Rosa Maria, Andres en Delfina de Manuel; Hilda H. en Shirley D. Manuel; Petra P. Balentin, Theodora en Stela Cecilia; Christobal J. Thielman, Maria Inoveva en Enrique Martis; Maria Logera, Hendrik J. Ietswaard.

Curaçao — Maracibo.

15 Juli: Matthews Porter, John en Mabel Harris; Charles Benny, Stanley Lane.

Sabaanse Perikelen.

door

Eug ne A. Winters.

Op een stralende morgen verlaten wij Sint Maarten. Boven de horizon ligt de vaal grijze kogel, die Saba heet, als een grauw silhouet. De blauwe zee is kalm en de enkele wolken, die door de lucht trekken, zeilen statig naar de bergtop van Saba om het lome lijf er langs te schuren.

De „Johan Maurits van Nassau" deint met de golven mee en het is of Saba naar ons toe komt drijven over de murmelende zee.

De tocht neemt slechts enkele uurtjes in beslag; overal aan de horizon tekenen zich eilandjes af en Sint Maarten vervaagt in een streep met hoeken en kanten. Vliegende vissen zwieren over het blauwe water, een krijsende meeuw kringt om het schip dat dichter en dichter naar de bruingroene rots schuift.

Wit-rode stipjes boven in een bergplooi geven de plaats aan waar Windwardside ligt en imposanter wordt het schouwspel van de ruwe vulcaanwanden met diepe groeven, begroeid met bomen en van een afstand ziet het eruit als een ruig fluwelen kleed. Daartussen vlamt het rood en oranje van de bebloemde bomen in grillige tekening.

Bonkig staat de rots uit de zee, die zich wit openscheurt aan de scherpe kanten; de branding klotst hoog op, verpulvert tegen de opstekende stenen. Zoals de zee zingt langs het strand van Philipsburg, zo jouwt zij machteloos langs de rotskust van Saba.

Maar ongenaakbaar staat Saba in zijn eenzaamheid, een stenen reus, waar eeuwen lang de zee zich op te pletter loopt. Van hun geboortegrond hebben de Sabanen geleerd de zee te trotseren; Saba is het eiland van de zeelieden. Alleen reeds het verlaten en het aan wal komen vergt zeemanschap; wie de zee niet aandurft kan geen Sabaan zijn.

Met rammelende kettingen gaat de „Maurits" voor anker en van een smal strandje maakt zich een roeibootje los, dat vervaarlijk deinend naar het oorlogsschip komt. Met veel vaardigheid weten de mannen het bootje langszij te brengen en terwijl het zwiepende scheepje min of meer in bedwang wordt gehouden door de inzittenden, die zich vastklampen aan elk houvast dat de „Maurits" biedt, klimt de Gouverneur aan boord. Het roeibootje dat gesierd is met de vlag met de drie witte ballen, steigert op de golven omhoog en omlaag, naar links en rechts, maar niettemin geraken allen veilig aan boord. Met korte slagen trekken de mannen de roeiboot door de golven, zwiepen op een handige manier rond een verraderlijke rotspunt die uit de witte branding opsteekt en worden dan op de rug van een golf pal op het smalle strandje gedragen.

Hier staan een paar stoere kerels gereed, die de rand van het bootje vastklampen en als de volgende golf komt aangestormd alsof zij de roeiboot weer mee terug wil sleuren, trekken zij het schipje opzij en laten de golf mee helpen om het verder — maar nu dwars — op het strand te zetten. Wij krijgen even de indruk of de hele wereld op zijn kop staat; dan nog een ruk en het bootje ligt vast in het zand. De landing is gelukt. Maar dat is niet altijd het geval; natte kleren zijn een zeer gewoon verschijnsel en een enkele keer slaat de roeiboot wel eens om. Maar wie Saba wil bezoeken moet er wat voor over hebben.

Op het strand volgen de officiële begroetingen tussen hinkende paarden die het gezelschap naar boven moeten brengen. De weg naar de Bottom is goed maar steil en een wandeling valt niet mee. En zo klauteren we met onwennige benen op een paard, voor het eerst in de practijk vaststellend hoe hoog deze beesten op hun poten staan; dan zeulen we de weg op. De paarden lopen zonder al te veel enthousiasme de wit-gloeiende helling op, door een groene kloof, die echter geen stukje schaduw geeft.

Maar de Bottom is de klim waard. Het plaatsje ligt in een paradijs van bloemen en vruchten. Flamboyant-bomen vlammen wijd open; de fel-gekleurde kruinen zijn als reusachtige bouquetten; van andere bomen druipen gele bloemen trossen neer, van sommige hangen paarse guirlanden en palmen wuiven op hoge stammen; in de kloof is het scherp-groen van sierlijke bananenstruiken... bronzen boomstammen staan als sterke pilaren tussen het lage struikgewas en werpen breed hun takken uit en in een kring liggen de zware bergen om het plaatsje heen, dat overtorend wordt door de bergtop waaraan de wolken zich vasthaken. Heel diep beneden is de zee eindeloos ver en zij vloeit over in de even verre lucht.

Hoog tegen de bergen liggen nog de huizen en over de bergen; een bergpad kronkelt op uit de Bottom met ruwe hellende treden, aan de ene kant ravijnen, aan de andere kant rotswanden.

De paarden gaan met zoekende hoeven over de ronde kasseistenen; zij tillen zich op tegen de scherpe hellingen en de onwennige ruiter klampt zich vast aan wat het gladde paardenlijf maar bieden kan om zich aan vast te klampen. Ongelooflijk steil en nauw is het pad en de ravijnen zijn griezelig diep en als het dan een stukje bergaf gaat en het paard van rijdier in een glijdend en daarbij nog hotsebotsend vlak schijnt te veranderen wordt het een periculeus avontuur. Er is niets meer om je tegen te houden, tenzij, maar dat is zeer relatief, de stijgbeugels. Het ontbreken van hand- en voetremmen en de zeer primitieve stuurinrichting dwingen de oningewijde zich maar over te laten aan de willekeur van zijn rijdier dat op de duur harder schijnt te schokken dan de meest aftandse jeep. Sommige paarden hebben bovendien de merkwaardige liefhebberij langs het randje van de ravijnen te kuieren; de onvermijdelijke reflex is dat de ruiter uit natuurlijke afkeer van de gapende afgronden zo schuin mogelijk in het zadel gaat hangen. Wanneer tenslotte iemand van zijn paard klautert en zegt, maar liever de wandeling te voet te vervolgen stijgt het hele gezelschap voorkomend van de rijdieren en verklaart met een zucht van verlichting — uit solidariteit natuurlijk — de wandelaar wel te zullen vergezellen.

De nuchtere mens kan zich afvragen hoe andere mensen het in 's hemelsnaam in hun hoofd halen op een dergelijke onmogelijke plaats te gaan wonen, 500 meter boven de zeespiegel en alleen bereikbaar met adembenemende klimpartijen, van alles verwijderd tussen de eenzaamheid van de bergen, de zee en de wolken.

Maar wie Windwardside gezien heeft, die stille, propere huizekens, neergedoken tegen de scherpe hellingen langs de smalle klimmende straatjes te midden van een onvergetelijk landschap; wie de koele wind heeft horen zingen tussen de bomen daarboven, wie de zon heeft zien glanzen op de blauwe zee, zó diep daar beneden; wie op deze hoogte heeft gestaan, zo dicht bij de grote hemel, begrijpt waarom deze mensen verankerd zijn aan hun geboortegrond en hij beseft hoe het mogelijk is dat zeelieden na hun omzwervingen over de hele wereld tevreden terugkeren naar hun zwaluwnest aan de bergwand van Saba om daar verder te mijmeren en te rusten.

Want van het kleine paradijs, dat Saba is, kijkt men recht de hemel binnen.

Mooie Nieuws

VORMEN.

Morgen zal Zijne Hoogwaardige Excellentie Mons. Petrus I. Verriet O. P., Apostolisch Vicarius van Curaçao, het H. Vormsel toedienen te Santa Rosa.

SPORT

TENNIS

Als volgt zijn de uitslagen van de tenniswedstrijden in de competitie om het kampioenschap van Curaçao:

Heren enkel.

N. M. Chumaceiro slaat Leo Uchtman 6—1, 6—4, 6—0; O. Salas sl. W. McMurdock 6—0, 6—0, 6—0; H.W.A. Heldring sl. Ch. de Jongh 4—6, 3—6, 6—3, 6—3, 6—0; I. A. Regales sl. O. Burghardt 6—3, 6—2, 6—1.

[illegible] de rug. In de kwartfinales zullen uitkomen de spelers L. E. Th. Tjin A Djie, F. S. Lampe, H. E. Hoyer, H. W. A. Heldring, I. A. Regales, A. P. Jesurun N. M. Chumaceiro en O. Salas. Van nu af aan vinden alle wedstrijden plaats op de banen van de C.S.C. Tijdens het weekeinde kan men daar terecht om enkele interessante wedstrijden te zien.

ONS KONINKRIJK

HUISVESTING.

Uit Batavia wordt gemeld, dat de vestigingsvergunningen voor gezinnen, die verstrekt zijn vóór 1 Juli, zijn ingetrokken wegens de noodzaak eerst huisvesting te verlenen aan gezinnen van geëvacueerden uit het binnenland van Java. Alle beschikbare ruimte voor huisvesting is door de evacuee's ingenomen. Uit Den Haag wordt hieromtrent nog gemeld, dat men de gezinnen die op de lijst stonden verwittigd heeft dat vertrek op dit ogenblik is uitgesloten, maar dat er mogelijk binnenkort weer gelegenheid tot huisvesting zal zijn.

ENKELE MINISTERS.

Wij geven hierbij nog de biografieën van enkele ministers over wie wij nog geen bizonderheden publiceerden.

Dr. Jos. J. Gielen werd 26 September 1898 te Rucphen geboren en studeerde, na zijn jeugdopleiding in het instituut St. Marie te Heybergen te hebben genoten, voor onderwijzer te Bergen op Zoom en Breda. Van 1917 tot 1922 is hij als onderwijzer werkzaam geweest te St. Willebrord, in welke jaren hij zijn studiën voortzette voor de acte Middelbaar Nederlands, welke hij in 1923 verwierf. Intussen werd hij reeds in 1922 tot leraar benoemd aan de Middelbare Handelsdagschool te Hulst, waarvan hij in 1934 directeur werd. In 1930 promoveerde hij summa cum laude tot doctor in de Nederlandse letteren op het proefschrift: „De wandelende Jood".

Dr. Gielen was te Hulst ook directeur van de Hoofdacte-cursus en leraar aan de Landbouwschool.

In 1938 werd hij benoemd tot inspecteur van het Lager Onderwijs te Roosendaal.

Mr. J. H. van Maarseveen werd op 3 Augustus 1894 te Utrecht geboren. In zijn geboorteplaats bezocht hij het Stedelijk Gymnasium en de Rijksuniversiteit en promoveerde, na gedurende zijn studietijd vele jaren als repetitor te zijn opgetreden, in 1925 tot doctor in de rechtswetenschappen. Hij vestigde zich als advocaat en procureur te Utrecht en werd in 1929 lid van de gemeenteraad voor de R.K. Staatspartij. Van September 1935 tot Maart 1937 was hij wethouder. [illegible] adviseur a.m. [illegible] het R.K. Werkliedenverbond en bekleedde bestuursfuncties in verschillende plaatselijke R. K. organisaties. In 1937 werd mr. Van Maarseveen lid van de Tweede Kamer als opvolger van mr. Goseling, die toen tot minister werd benoemd.

Mr. C. G. C. H. Baron van Boetzelaer van Oosterhout (vakminister) is geboren op 19 November 1892 te Amersfoort. Hij studeerde aan de universiteit te Utrecht en promoveerde in de rechtswetenschappen. In 1923 trad de heer Van Boetzelaer in diplomatieke dienst, eerst als attaché bij het Nederlandse Gezantschap. Nog in hetzelfde jaar werd hij verbonden aan het departement van Buitenlandse Zaken, om twee jaar later benoemd te worden tot attaché aan de Nederlandse legatie te Boedapest. Begin 1926 werd hij bevorderd tot gezantschapssecretaris, in welke functie de heer Van Boetzelaer in October van dat jaar werd overgeplaatst naar Washington. Na een kort verblijf in Mexico en bevordering tijdens dat verblijf tot gezantschapssecretaris eerste klasse, werd hij op 10 September 1930 verbonden aan het Nederl. Gezantschap te Brussel. Op 3 December 1934 werd baron Van Boetzelaer gezantschapsraad, in welke functie hij in 1935 naar Berlijn ging, van welke functie hij 25 April 1940 afscheid heeft genomen.

Luitenant Kolonel A. H. J. L. Fievez, werd in 1902 te Zutfen geboren. Hij bezocht de K.M.A. te Breda en de hogere krijgsschool. In 1935 werd hij toegevoegd aan den commandant van het veldleger en in 1938 was hij in de rang van kapitein verbonden aan de generale staf. Gedurende de mobilisatie in 1939 en tijdens de oorlog in 1940 was hij hoofd van het bureau Organisatie aan het hoofdkwartier van het veldleger.

Luitenant-kolonel Fievez heeft als krijgsgevangene vertoefd in Neurenberg, Stanislaw en Neu Brandenburg, waar hij hoofd van de geheime berichtendienst was. Na zijn terugkeer in Juni 1945 werd hij op het ministerie van Oorlog, afd. generale staf geplaatst. Later werd hij aan het cabinet van den minister in de functie van hoofd van het bureau Organisatie verbonden.

In het voorjaar van 1946 nam luitenant-kolonel Fievez deel aan een intergeallieerde cursus voor hoofdofficieren in Engeland.

Luitenant-kolonel Fievez was jarenlang hoofdbestuurslid van de R. K. officieren-vereniging. Van zijn hand zijn talrijke publicaties in de militaire vakpers en andere bladen verschenen.

WEER RUST IN BANDOENG

Orde en rust zijn te Bandoeng weer gekeerd. Regelmatig verschijnen weer Indonesische groente- en fruitverkopers op de markten en ook de terugkeer van Indonesische gezinnen neemt toe. In het geheel zijn 50.000 personen weergekeerd en de stroom neemt nog steeds toe.

POPULAIRE KARDINAAL.

De populariteit van Kardinaal Spellman, Aartsbisschop van New York, en de erkenning, welke de godsdienst in het openbare leven in de Verenigde Staten geniet, blijken uit het feit, dat de „Congressional Record of the United States" (beknopte verslagen van Kamer en Senaat) een preek opnamen, door Kardinaal Spellman gehouden bij gelegenheid van een Heilige Mis voor de gesneuvelden, onlangs opgedragen op het Nationaal kerkhof van Arlington, bij Washington.

De preek werd in de „Congressional Record" opgenomen op verzoek van John McCormack, voorzitter van de Democratische Groep van de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

CURAÇAO

De LIJST VAN DE K.L.M.

Camaguey — Curaçao.

15 Juli: Josef Gutman.

Miami — Curaçao.

15 Juli: Fredericus J. J. en Bekkering S. Corver; Rikkert Iwema.

Paramaribo — Curaçao.

15 Juli: Dijcke J. MacDonald, Nelly en Gorgette M. Wongso.

Naar Aruba: Elaine Terkers, Eduard G. Themen.

Trinidad — Curaçao.

15 Juli: Veronica Northe, Joseph Sylvestre, Aron en Bola Libman.

Op doorreis naar Aruba: Joan Francis, Theodora Jaffier, Sylvana Gonzalves, Sylvia Bayne, Thelma Soipie Anbrey Tatt.

Op doorreis naar Kingston: Margaret, David, Elisabeth en Alison Gregory.

Curaçao — Aruba.

17 Juli: Cermain Nouel, Delfina Rousina, Mildred Kaersenhout, Harry Posner, Maria E. Gonzalez, Frans Wever, Deci Lorette.

18 Juli: Philip en Beatrice Henriquez; Sheila Lampe, Amy Schotborgh, Johanna R. en Oscar Henriquez; Leonardus Buigering, Harry Rosenthal, H. Gasendam, Leendert Weerimim, A. Gallis, L. L. Tjin A Djie.

Aruba — Curaçao.

17 Juli: A. C. en J. van Maastricht; Josephine Falix, Jessy en George King; Gilbertus van Dijk, Carmen en A. A. Assing; John Leon Mc.; Charles McDonald, Albert Berrick, Helen Yenke, Sayers Rogers, R. Valen, Dr. A. W. Pot, Aquis Christopher, B. C. van Leeuwen, Egon Gerstle, Gladys Taylor, B. J. Jane, Eleanora Worth.

La Guayra — Curaçao.

17 Juli: Desi Lorette, Salvador Vicenti, Jose A. Chafardett, Jose Maria Cucaloin, Maria Elen Franco.

Curaçao — Maracaibo.

17 Juli: Dorothy en Weil Franklin.

Miami — Curaçao.

17 Juli: Ejler Larsen.

Curaçao — Port of Spain.

18 Juli: Op doorreis naar Paramaribo: Rudolf Emil Levy, Broeder William A. Illes.

Nederland en Katholiek.

Rede van L. J. Rogier over de geschiedenis van „De Tijd"

In de eerste levenseeuw van De Tijd te Amsterdam, aldus de heer Rogier in zijn magistrale rede ter gelegenheid van de viering van het 100-jarig bestaan van De Tijd gehouden [1]) ziet de katholieke gemeenschap van Nederland de eigen geschiedenis trouw weerspiegeld. Haar geboorte is symptoom van een kentering in de geschiedenis van de Kerk zowel als in die van het vaderland. In de laatste weken van het Bossche proto-stadium moest De Tijd het bericht brengen van de dood van den 81-jarigen Gregorius XVI, den Camaldulenserpaus, achter wiens politiek het nageslacht steeds scherper de schim van Metternich heeft ontwaard. Vlak vóór De Tijd te Amsterdam herboren werd, mocht zij nog het welkom toeroepen aan den paus van de nieuwe aera, Pius IX. In de geschiedenis van het vaderland paraisseert de jonge Tijd als geboren in de vooruitgewerpen schaduwen van de vreedzame revolutie, die het uur van Thorbecke zou maken tot het uur van de katholieken tevens.

Stichting en verplaatsing van De Tijd staan natuurlijk geplant in de korte regeringsperiode van Willem II, een tijd van oplevend anti-papisme.

„Geloof alleenlijk in mij, mijn macht en mijn welwillendheid en al wat gij verlangt, zal U worden toegeworpen", was de boodschap, die hij dagelijks uitgaf en de maatregelen, waarmee hij vlak na zijn troonbestijging de katholieken gelukkig maakte, werden zeker ten dele geïnspireerd door het verlangen zich van hen te verzekeren als een hechte steun van zijn autocratie.

Krachten achter de schermen.

Wat de eer van het initiatief tot de herschepping van „De Tijd" betreft, die hebben — toen het er bleek te zijn — verscheiden vroege getuigen voor zijn opgeëist: Judocus Smits, die het blad in 1845 stichtte — het telde nauwelijks 200 abonnees — en natuurlijk ook Jan Willem Cramer, di in zijn autobiografie uitlegt, hoe alle goeds, dat tussen 1840 en 1870 in het katholieke Europa tot stand kwam, onder zijn hart ontkiemd is.

Intussen is het wel zeker, dat de eer in hoofdzaak toekomt aan een, die ze nooit voor zich opgeëist heeft: Franciscus Jacobus van Vree, den Warmondsen president. En zo na de zijnen onmiddellijk een tweede naam genoemd moet worden, is het die van een andere kracht achter de schermen, den Amsterdamsen kassier Petrus van Cranenburgh.

Van ongeveer alle katholieke ondernemingen in het toenmalige Amsterdam was hij de financiële ruggegraat en de Amsterdamse Tijd dankt aan hem het leven en het voortbestaan.

Uitvoerig gaat de heer Rogier in op de voorgeschiedenis van het ontstaan van „De Tijd". Hij tekende duidelijk de verdiensten van van Cranenburgh, die de overneming van het blad „Nederland", dat als kleurloos, maar in feite katholiek orgaan verscheen, tegenhield. Een liberale, geen conservatieve koers was geboden.

Vlak daarop knoopte van Cranenburgh onderhandelingen aan met Judocus Smits; ook hier is van Vree wel de inspirator geweest.

De Amsterdamse „Tijd".

Zo verscheen dan Donderdag 2 Juli 1846 het eerste nummer van „De Tijd" in Amsterdam die van de oude de bij Louis Veuillot geborgde zinspreuk: Dieu et mon droit overnam.

De hartstochtelijke Tijd uit 's Bosch was ter ziele; de Amsterdamse beleed dezelfde politieke beginselen en deed het zelfbewuster en oneindig veel klaarder, maar de stem was niet die van Ezau. Cramer geeft in zijn autobiografie min of meer te verstaan, dat dit zijn werk zou zijn: hij kan gelijk hebben, maar in andere zin dat hij bedoelde: het is Judocus Smits' geluk geweest, dat hij onmiddelijk Cramers journalistieke opvoeding te leiden kreeg. Dit dwong den jongen priester tot een zelfcritiek en een zelfbeheersing, die samen een zelfherziening, zo al geen wedergeboorte moeten heten.

Het program was glashelder: catholique avant tout en in het staatkundige liberaal in de geest van Thorbecke. Zonder weifeling, maar ook zonder moedeloos vertoon kiest de nieuwe krant zijn partij, natuurlijk niet zonder de vrees te bevestigen en de ergernis te vergroten van de min of meer brave conservatieven. De Tijd is een van de consequentste, ook een van de waardigste gangmakers voor de grondwetsherziening van 1848 geworden. Als in de Maartdagen van 1848 de koning de salto mortale doet, die hem in één etmaal van conservatief liberaal maakt, belandt hij dan ook opeens aan de zijde van de tot dusver gewantrouwde linkervleugel der katholieke volksgroep, door De Tijd standvastig en beleidvol vertegenwoordigd.

Door deze beginselvaste houding in de grondslag gelegd waarop in dit land alleen het gebouw der kerkelijke hiërarchie kon worden heropgericht. Zolang de katholieken van Nederland niet vergeten, dat hun 1853 zonder 1848 niet denkbaar is, dat pas de zegepraal van Thorbecke's staatkundig inzicht het herstel van de hiërarchie heeft mogelijk gemaakt zullen zij blijven begrijpen waarom het juist deze historische verdienste was, die Leo XIII nu 50 jaar geleden in zijn breve aan de jubilerende Tijd met nadruk prees.

Alberdingk Thijm.

Maar niet alleen de weloverwogen politieke leiding, ook de voor de katholieke pers vrijwel nieuwe culturele inslag — goeddeels bepaald door Alberdingk Thijm, met wien Smits jarenlang door zeer hechte vriendschap verbonden was — heeft van de aanvang af het karakter van De Tijd bepaald. Juist de nauwe verbondenheid met de katholieken van geheel Europa bracht de ideologische achtergrond van de staatkunde gestadig op het tapijt. Het was natuurlijk, dat eigen vaderlandse belangen aanvankelijk de kleur van De Tijd bepaalden; op de duur ging het perspectief van de oecumeense belangen wijder open.

Het liberalisme tekende zich in Europa steeds scherper af als een ideologie, die niet naar haar vaderlandse verschijningsvorm mocht worden beoordeeld. Wat in de beginne een vraagstuk van practisch staatkundige aard scheen, bleek meer en meer het probleem van een levensbeschouwing.

Zo boog ook de lijn van De Tijd langzamerhand af van het liberalisme, zoals zich dat in Europa ontwikkelde. Deze evolutie voltrok zich parallel aan die van de Heilige Stoel: Pius IX, die, bitter ontgoocheld, in zijn encycliek „Quanta Cura" de voornaamste liberale stellingen als dwalingen veroordeelde, vond het Nederlandse katholieke hoofdorgaan onvoorwaardelijk aan zijn zijde.

Hier is dan ook geen sprake van een frontverandering: het was een proces, waarvan de eindpaal bereikt werd tegen het aftreden van den eersten hoofdredacteur in 1869. Onder zijn opvolger als eigenaar-directeur, M. W. van der Aa, werd de kloof tussen katholieken en liberalen steeds dieper en breder.

Toenadering tot reactie.

Naar 's lands gelegenheid verdietst, moest echter dit inzicht het inconveniënt meebrengen van een toenadering tot de reactie, in de politiek nog al een verzelvigen van het katholicisme met conservatisme ging betekenen. Dat „De Tijd" niet geheel aan dit gevaar ontkwam, leert haar eigenaardig tekort in de dagen van den gemoedelijk-ironischen verteller Van der Aa, die in de politiek nog alleen een vermakelijk spel zag met zichzelf als enig doel. De periode van Van der Aa zou dan ook een dood getij moeten heten, als zij niet tevens die van Shaepman was geweest. Maar Shaepman was nog in zijn wording; zijn ontwikkeling valt samen met het directoraat van Van der Aa. Zijn stempel heeft Shaepman ook nooit op „De Tijd" kunnen zetten.

Shaepmans betekenis.

De historische betekenis van Shaepman is, dat hij het vaderlandse katholicisme uitleidde uit de dienstbaarheid van het Franse.

Van dit groeiproces in den jongen Shaepman de stuipen te hebben geboekstaafd, de tegenstrijdigheden natuurlijke uiting van een tweestrijd, te hebben geregistreerd, tot allengs een vruchtbaar sociaal besef zich kristalliseerde en wijder velden voor de politiek opengingen, zijn het geluk en de verdienste van „De Tijd"; haar noodlot en haar fout is het, dat deze lente in haar kolommen voorlopig geen zomer mocht worden, dat Shaepman buiten „De Tijd" en min of meer onder haar protest de consequenties trok van de opgegane verheldering. Hier ligt het tekort van Van der Aa en diens opvolger Vermeulen, die de conservatieve lijn in de leiding handhaafde en in de hoofdredacteurs Eygenraam en Geurts geen krachtige tegenspelers vond, in de eerste trouwens iemand, die uitgesproken anti-Shaepman was. Dat onder Geurts redactie De Tijd critisch ver is gebleven van het overspannen ultramontanisme, onder stipte handhaving van de trouw aan de Heilige Stoel en de eerbied voor het Episcopaat is een historische verdienste van „De Tijd", waaraan ook deze generatie nog heugenis heeft.

In het jongst verleden is het motto van „De Tijd" vijf jaar lang een machteloos protest geweest tegen de terreur, die Gods naam elke dag misbruikt en de simpelste natuurrechten gewetenloos schond. Alleen door wat zij beginselvast weigerde te bevatten, kon „De Tijd" haar verleden trouw blijven.

Herrezen bij haar eigenlijk eeuwfeest, viert zij vandaag haar honderdjarig bestaan te Amsterdam in de bescheiden gestalte, die de nood nog altijd voorschrijft, maar zij doet het met een zelfvertrouwen, dat grond vindt in een eervol verleden, en in de stijl die haar traditie is.

Geen leider van „De Tijd" zal slagen, als in hem zich niet iets voltrekt, analoog aan de wedergeboorte tot zelftucht en zelfbeheersing, waarin Judocus Smits de stijl van zijn krant vond.

[1]) De Tijd is in zijn 102e jaargang. — Red. Amigoe.

Herbert Hoover (rechts) heeft te Chicago aan de verslaggevers medegedeeld, dat de acute schaarste aan voedsel in de meeste landen tegen Augustus geëindigd zal zijn.

HET GERAAMTE VAN EEN MAMMOUTH.

Op 1 Mei 1944 bij het bombardement van de stad Mechelen weden diepe kuilen geslagen in de weiden van Neckersspoel achter het zogenaamde „Spuihuis".

Met het doel deze kuilen te vullen wordt in de nabijheid de Dijle uitgebaggerd. Samen met het slijk werd door de betrokken werklieden, uit de bedding der rivier, de kop van een mammouth opgehaald.

Het bestuur der Musea van het Jubelpark te Brussel werd onmiddellijk over deze vondst ingelicht en onder de leiding van bevoegde deskundigen werden de opzoekingen voortgezet. Deze leidden tot de ontdekking van een volledig geraamte van een mammouth, benevens van een paar aarden potten.

Een 50 tal jaren geleden bij het graven der afleiding van de Dijle werden in de nabijheid de overblijfselen van paalwoningen gevonden en enkele jaren daarna, bij het graven der zogenaamde „Putten" thans „Meer van Hofstade", werden verschillende geraamten van mammouths bloot gelegd.

Deze nieuwe vondst is dus een bevestiging van het feit dat Mechelen in de voorhistorische tijd moet bevolkt geweest zijn.